
Parivradmananam

పరివ్రాడ్మననమ్

Document Information

Text title : Parivradmananam

File name : parivrADmananam.itx

Category : deities_misc, gurudev, shrIdharasvAmI

Location : doc_deities_misc

Author : Shridharasvami

Proofread by : Paresh Panditrao

Description/comments : shrIdharasvAmI stotrANi. shrIdharasandesah

Latest update : January 14, 2023

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

January 15, 2023

sanskritdocuments.org

పరివ్రాడమననమ్

॥ శ్రీరామ సమర్థ ॥

ప్రథమప్రకరణమ్

మయ్యనన్తసుఖామ్భోధౌ బహుధా విశ్వవీచయః ।
ఉత్పద్యన్తే విలీయన్తే తేన మే న పృథక్ స్థితిః ॥ ౧ ॥

క్షీరే క్షీరం యథా క్షిప్తమమృతే హ్యమృతఞ్చ వా ।
సంయుక్తమేకతాం యాతి యథాఽహం మయ్యనన్తతామ్ ॥ ౨ ॥

బ్రహ్మవిష్ణుమహేశాద్యాః దేవా వాణ్యాదిదేవతాః ।
మద్రూపేణైవ చిద్వ్యోమ్ని రాజన్తే భేదవర్జితాః ॥ ౩ ॥

మాయాకృష్టౌ బన్ధమోక్షౌ న స్తః స్వాత్మని వస్తుతః ।
యథా రజ్జౌ నిష్క్రియాయాం సర్పాభాసవినిర్గమౌ ॥ ౪ ॥

యత్రైష సకలో భాసో దర్పణాన్తః పురం యథా ।
తచ్చిన్మాత్రోఽహమత్యచ్ఛఃనిర్వికారస్వభావవాన్ ॥ ౫ ॥

యథా పిపీలకాశ్వసైః మేరుశ్చలతి నో క్వచిత్ ।
మాయాకార్యైస్తథా నాహం కిఞ్చోత్క్రవచిదపి చ్యుతః ॥ ౬ ॥

అపి శీతశుగ్రోఽపి అప్యత్యుష్ణశ్చ చన్దమాః ।
అప్యధః ప్రసరేదగ్నిః నాహం స్యాం వికృతః క్వచిత్ ॥ ౭ ॥

యథైవ వ్యోమ్ని నీలత్వం యథా నీరం మరుస్థలే ।
పురుషత్వం యథా స్థాణౌ శుక్తౌ వా రజతస్థితిః ॥ ౮ ॥

మయి భూమ్ని పరానన్తే నిర్వికారేఽద్యయే తథా ।
మాయయారోపితశ్చాపి వికారో మే న సజ్జతే ॥ ౯ ॥

మాయా తత్సర్వకార్యఞ్చ తమః శద్వేన చోచ్యతే ।
జ్యోతిషాం జ్యోతిరేవాహం తమఃపారేఽస్య సుస్థితః ॥ ౧౦ ॥

శాస్త్రమభ్యస్య మేధావీ జ్ఞానవిజ్ఞానతత్పరః ।
 పలాలమివ ధాన్యార్థీ త్యజేద్ గ్రన్థమశేషతః ॥ ౪॥
 ఉల్కాహస్తో యథా లోకే ద్రవ్యమాలోక్య తాం త్యజేత్ ।
 జ్ఞానేన జ్ఞేయమాలోక్య పశ్చాత్తత్పరివర్జయేత్ ॥ ౫॥
 ఆత్మానమాత్మనః సాక్షాత్ బ్రహ్మబుద్ధ్యా సునిశ్చలమ్ ।
 దేహజాత్యాదిసమ్పన్నాన్ వర్ణాశ్రమవ్యవస్థితాన్ ॥ ౬॥
 వేదశాస్త్రపురాణాని పదపాంసుమివ త్యజేత్ ।
 నానుధ్యాద్ బహున్సంభాన్ వాచోవిగ్లాపనం హి తత్ ॥ ౭॥
 విజ్ఞేయోఽక్షరతన్మాత్రం జీవితం చాపి చఙ్చలమ్ ।
 విహాయ శాస్త్రజాలాని యత్సత్యం తదుపాస్యతామ్ ॥ ౮॥
 న కర్మణా న ప్రజయా ధనేనాప్యవదత్సుతిః ।
 అమృతత్వం చ త్యాగేన ముముక్షూణాం విముక్తయే ॥ ౯॥
 యోస్తఃశీతలయా బుద్ధ్యా రాగద్వేషవిముక్తయా ।
 సాక్షివత్పశ్యతీదం హి జీవితం తస్య శోభతే ॥ ౧౦॥
 పరాత్మని చ యో రక్తః విరక్తోఽపరమాత్మని ।
 సర్వైషణావినిర్ముక్తః స బైషం భోక్తుమ్హర్హతి ॥ ౧౧॥
 అహమేవాక్షరం బ్రహ్మ వాసుదేవాఖ్యమద్వయమ్ ।
 ఇతి భావో ధ్రువో యస్య తదా భవతి బైషభుక్ ॥ ౧౨॥
 సశిఖం వపనం కృత్వా బహిఃసూత్రం త్యజేద్ బుధః ।
 యదక్షరం పరం బ్రహ్మ తత్పూత్రమితి ధారయేత్ ॥ ౧౩॥
 ఇతి శ్రీరామదాసకృపాన్నితైః భగవద్గ్రంథః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
 పరివ్రాడ్-మననే ద్వితీయప్రకరణం సమ్పూర్ణమ్ ।

తృతీయప్రకరణమ్

అధ్రువైఃసాధనైర్న స్యాత్ ధ్రువప్రాప్తిఃస్వతోభవా ।
 బ్రహ్మైవాహం శుద్ధబుద్ధో హ్యజ ఆత్మా మహాన్ ధృవః ॥ ౧॥
 అకృతేన కృతేనాపి ప్రాప్తిః స్యాన్న కదాచన ।
 అఖణ్డైకరసో హ్యేత్మా బ్రహ్మైవాహం సనాతనః ॥ ౨॥

సూక్ష్మబుద్ధ్యా చ కిం జ్ఞేయం మమ నితోపలబ్ధితః
 హృద్యన్తర్జ్యోతిరేవాహం స్వయంజ్ఞోఽస్యతిః స్వభావతః ॥ 3 ॥
 వేదశాస్త్రపూరాణాని భూతాని సకలాన్యపి ।
 యేనార్థవన్తి తం కిం మాం విజ్ఞాతారం ప్రకాశయేత్ ॥ ౪ ॥
 స్వయం ప్రకాశరూపం తత్కిం శాస్త్రేణ ప్రకాశ్యతే ।
 నిత్యప్రాప్తే హి మద్రూపం నిఃశబ్దం బ్రహ్మ నిర్గుణమ్ ॥ ౫ ॥
 శ్రవణం తు గురోః పూర్వం మననం తదనన్తరమ్ ।
 నిదిధ్యాసనమిత్యేతత్పూర్ణబోధస్య కారణమ్ ॥ ౬ ॥
 శృణ్వన్వజ్ఞాతతత్త్వాన్వై జానన్ కస్మాత్కృణోమ్యహమ్ ।
 మన్తన్తాం సంశయాపన్నాః న మన్యేఽహమసంశయః ॥ ౭ ॥
 విపర్యస్తో నిదిధ్యాసేత్కిం ధ్యానమవిపర్యయే ।
 దేహత్మత్వవిపర్మాసం న కదాచిద్ భజామ్యహమ్ ॥ ౮ ॥
 న కర్మణా నో ప్రజయా విత్తేనాపి భవేత్సుఖమ్ ।
 సుఖం భూమాహమేవాహం సర్వోపాస్యోఽద్యయః శివః ॥ ౯ ॥
 న మే చిత్తం న తచ్ఛుద్ధి మయా కిఞ్చిదపేక్ష్యతే ।
 అప్రాణో హ్యమనాః శుద్ధః ఇత్యాదిశ్రుతిశాసనాత్ ॥ ౧౦ ॥
 ఐహికాముష్మికార్థే వా సిద్ధయే ముక్తయేఽపి వా ।
 న మేఽస్తి కిఞ్చిత్కర్తవ్యం సుఖరూపోఽహమాతతః ॥ ౧౧ ॥
 దుఃఖినోఽజ్ఞాః సంసన్తుకామం పుత్రాద్యపేక్షయా ।
 పరమానన్దపూర్ణోఽహం సంసరామి కిమిచ్ఛయా ॥ ౧౨ ॥
 అనుతిష్ఠన్తు కర్మాణి పరలోకధియాసవః ।
 సర్వలోకాత్మకః కస్మాత్ అనుతిష్ఠామి కిం కథమ్ ॥ ౧౩ ॥
 కిం కరోమి క్వ గచ్ఛామి కిం గృహ్లామి త్యజామి కిమ్ ।
 యన్మయా పూరితం సర్వం మహాకల్పామ్బునా యథా ॥ ౧౪ ॥
 బ్రహ్మాదికీటపర్యన్తాః ప్రాణినో మయి కల్పితాః ।
 బుద్బుదాదివికారాన్తాః తరజ్ఞాః సాగరే యథా ॥ ౧౫ ॥
 తరజ్గన్ధం ద్రవం సిన్ధుః న వాఞ్చుతి యథా తథా ।

విషయానన్దవాఞ్చా మే మా భూదానన్దరూపతః ॥ ౧౬ ॥

దారిద్ర్యాశా యథా నాస్తి సమృన్నస్య తథా మమ ।
బ్రహ్మానన్దే నిమగ్నస్య విషయాశా న తద్భవేత్ ॥ ౧౭ ॥

స్వాన్మన్యారోపితాశేషభాసవస్తు నిరస్య చ ।
అహమేవ పరం బ్రహ్మ పూర్ణమద్వయమక్రీయమ్ ॥ ౧౮ ॥

న దేవాసురగన్ధర్వాః న తల్లికాః పుమాంశ్చ స్త్రీ ।
న భోగ్యః భోక్తృ భోగాశ్చ మయ్యఖణ్ణే చిదాత్మని ॥ ౧౯ ॥

న నిరోధో న చోత్పత్తి న బద్ధో న చ సాధకాః ।
న ముముక్షుర్న వై ముక్తాః స్వప్రకాశేఽద్వయే మయి ॥ ౨౦ ॥

సర్వద్రష్టా విభిన్నోఽహం దృశ్యాచ్చిన్మాత్ర విగ్రహాః ।
జీవేశజగదాభాసాః చిన్మయే విలయం గతాః ॥ ౨౧ ॥

చిదఖణ్డరసే కో వా పుమాస్త్రీ చ జగచ్చ కిమ్ ।
జీవశౌ కౌ తయోరానం మయి కిఞ్చిన్న వైద్యమహమ్ ॥ ౨౨ ॥

బ్రహ్మణ్ణపిణ్ణౌ జీవేశౌ జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తయా ।
నోపాధిశ్చ న తక్కర్మ చిన్మాత్రే శిష్యతే క్వచిత్ ॥ ౨౩ ॥

అతిరిక్తే చ సర్వస్వాత్సర్వరూపేఽథవా తతే ।
మయ్యద్వయ సుఖే స్ఫారే భిన్నతా విలయం గతా ॥ ౨౪ ॥

ఇతి శ్రీరామదానకృపాన్వితైః భగవద్విభిః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
పరివ్రాడ్-మననే తృతీయప్రకరణం సమూర్ణమ్ ।

చతుర్థప్రకరణమ్

అధ్యారోపాపవాదాభ్యాం నిష్ప్రపఞ్చం ప్రపఞ్చతే ।
నిత్యస్య నిష్ప్రపఞ్చస్య ప్రపఞ్చోఽయం న మే కదా ॥ ౧ ॥

జాగరత్స్వప్నయోరేవం ప్రపఞ్చోఽజ్ఞే విభాసతే ।
సుప్తౌ తు విలయం యాతి స్వాఞ్జానేఽనాత్మవేదినామ్ ॥ ౨ ॥

స్వప్నే జాగరితం నాస్తి జాగరే స్వప్నతా న హి ।
ద్వయమేవం లయే నాస్తి లయోఽపి హ్యుభయోర్న చ ॥ ౩ ॥

త్రయమేవం భవేన్మిథ్యా గుణత్రయవినిర్మితమ్ ।
 అస్య ద్రష్టా గుణాతీతః ఏకోఽహం నిత్యచిద్దనః ॥ ౪॥
 అజ్ఞానే బుద్ధివిలయే నిద్రా సా భణ్యతే బుద్ధిః ।
 విహీనాజ్ఞానతత్కార్యే మయి నిద్రా కథం భవేత్ ॥ ౫॥
 బుద్ధేః పూర్ణవికాసోఽయం జాగరః పరికీర్త్యతే ।
 బుద్ధితత్కార్యహీనత్వాత్ జాగరో మే న విద్యతే ॥ ౬॥
 హితా నాడి ప్రచారో యత్ బుద్ధేః స్వప్నః ప్రజాయతే ।
 సజ్ఞాచరధర్మశూన్యేఽస్మిన్ మయి స్వప్నో న విద్యతే ॥ ౭॥
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాది ప్రపంచం యత్ప్రకాశతే ।
 స్వాత్మనోఽన్యచ్ఛ కిం తత్స్యాత్ అతోఽహం బ్రహ్మ స్వప్రభమ్ ॥ ౮॥
 మయ్యవస్థా యతః సర్వా జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తయః ।
 మత్తోన్యదానకం తేషాం కిం స్యాద్ బ్రహ్మ తతోఽన్యహమ్ ॥ ౯॥
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాహి ప్రపంచం యత్ ప్రకాశతే ।
 తద్బ్రహ్మాహమితి జ్ఞాత్వా సర్వబన్ధైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧౦॥
 యదన్యత్స్య విలయః జన్మనా శౌచసంకతో ।
 స్వమాత్రస్య వికారో మే న హి కశ్చిత్ సుసంకతమ్ ॥ ౧౧॥
 స్వాత్మన్యాఽన్యద్భవేద్ దృశ్యం దృశ్యం యజ్జనితం చ తత్ ।
 తస్య కార్యస్య షడాభివాః న మేఽతోఽహమజ్ఞోఽవ్యయః ॥ ౧౨॥
 యతోఽజన్మా అవినాశీ నిత్యశుద్ధాశ్చిదాత్మకః ।
 నిత్యం కార్యవిహీనోఽస్మి మత్సమం నాస్తి కింఞ్చన ॥ ౧౩॥
 అవినాశస్వభావస్య నిరంశస్య హ్యజస్య వా ।
 వైవ మే స్వాత్మమాత్రస్య జన్మమృత్యుశ్చిదాత్మనః ॥ ౧౪॥
 సర్వపూర్ణే స్వతఃపూర్ణ స్వమాత్రే మయి చిత్సుఖే ।
 కిమర్థం కస్య కామాయ కార్యం స్యాన్నిరుపాధికే ॥ ౧౫॥
 ప్రయోజనమనుద్దిశ్య ప్రవృత్తిర్మే కథం భవేత్ ।
 సృజేయం కిం న మే కింఞ్చిత్కార్యం స్యాద్యత్ప్రయోజకమ్ ॥ ౧౬॥
 ఆకాశే దృశ్యతేఽసంకే మేఘకార్యమితస్తతః ।

మయ్యద్యయే నిర్వికారేనజ్ఞే తన్నాయకం భ్రమః ॥ ౧౭ ॥
 యథాచ్ఛన్నం న చాకాశం మేఘకారైర్న సమ్భవేత్ |
 మాయాచ్ఛన్నస్తథా నాహం నానాకారైర్న మే జనిః ॥ ౧౮ ॥
 యథాకాశే భవేద్వార్వాయునా ఖం న చాల్యతే |
 తథా మయి స్యాద్యదహం బ్రహ్మస్మి న హి చఞ్చలః ॥ ౧౯ ॥
 చిద్భవః సద్భవోఽహం వా హ్యోనన్దఘన ఏవ చ |
 న మేఽస్తి మాయా చాఞ్చల్యం న మే సూర్వైః పృథక్ స్థితిః ॥ ౨౦ ॥
 చిన్మాత్రత్వాన్న మే జాడ్యం జాడ్యాభావాన్న విస్మృతిః |
 విస్మృత్యభావతో నైవ బ్రహ్మవాహం స్మృతిశ్చ మే ॥ ౨౧ ॥
 యదా న మయ్యహం బ్రహ్మ స్మృతిర్భవితమర్హతి |
 లక్ష్మీకృత్య చ మాం మాయా సూరత్యేవం సుభటం తతః ॥ ౨౨ ॥
 ఇతి శ్రీరామదాసకృపాన్వితైః భగవద్భిః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
 పరివ్రాడ్-మననే చతుర్థప్రకరణం సమూర్ణమ్ ॥

పఞ్చమప్రకరణమ్

లోహమప్పకవన్మాయా యత్సాన్నిధ్యాఙ్గడాఽపి చ |
 చేతనత్వమవాప్నోతి తదహం బ్రహ్మ నిశ్చలమ్ ॥ ౧ ॥
 బ్రహ్మైవాసీదిదం హ్యగ్రే ఏకమేవాఽవదత్సృతిః |
 తదాత్మానం స్వయం చావేత్ అహం బ్రహ్మైతి తత్త్వతః ॥ ౨ ॥
 తస్మాత్తస్సర్వమేవేదమభవత్తచ్చయోఽద్వయమ్ |
 దేవర్షిమనుజానాం వై ప్రత్యబుధ్యక సోఽభవత్ ॥ ౩ ॥
 అధిష్ఠానాన్నచాధ్యస్తం పృథగ్భవితమర్హతి |
 అధ్యస్తఫణిని రఙ్గర్వథైకాఽభావభావయోః ॥ ౪ ॥
 నిత్యోఽహం నిర్వికల్పోఽహం చిన్మాత్రోఽహం స్వభావతః |
 న మే కిఞ్చిద్వికారోఽస్తి మాయాయా భావతోఽన్యథా ॥ ౫ ॥
 అవ్యక్తాచ్చ మహాజ్ఞాతం తతోఽహఙ్కార ఏవ చ |
 పఞ్చభూతం తతః సూక్ష్మం స్థూలం చ క్రమశోఽభవత్ ॥ ౬ ॥

పఞ్చాపఞ్చకృతాభ్యాం చ స్థూలనూక్మవపుస్తతః ।
 శివోఽవిద్యావశాజ్జీవః ప్రవేశానన్తరోఽభవత్ ॥ ౭ ॥
 సజ్కుల్పాద్విప్రవేశాంతా సృష్టిరీశవికల్పితా ।
 జాగ్రదాదివిమోక్షాంతా సృష్టిరీవవికల్పితా ॥ ౮ ॥
 బీజేఽవ్యక్తో యథా వృక్షః మాయాయాం కార్యమీదృశమ్ ।
 యదా భావే తదానీం సా కథ్యతేఽవ్యక్తనామతః ॥ ౯ ॥
 పృథ్వీజలమనుష్యైశ్చ యథా బీజం ద్రుమోన్ముఖమ్ ।
 తస్మిన్ప్రోక్తస్మఖమవ్యక్తం కాలకర్మతపః క్రమైః ॥ ౧౦ ॥
 బీజాదఙ్కుర ఏవం హి అవ్యక్తాన్మహదుద్గమః ।
 అఙ్కురార్థే యథా పఠే తథా ప్రకృతిపూరుషౌ ॥ ౧౧ ॥
 తత్పర్ణాభ్యాం చ విస్తారో వృక్షస్యైవం యథా భవేత్ ।
 తథైవ భవవిస్తారః పుష్పకృత్స్యోర్విధీయతే ॥ ౧౨ ॥
 ద్విధా విభజ్యాత్మానం స అర్ధేన పురుషోఽభవత్ ।
 అర్ధేన నారీ తస్యాం తు విరాజమస్సజద్విభుః ॥ ౧౩ ॥
 మాయాం తు ప్రకృతిం విద్యాత్మాయినం తు మహేశ్వరమ్ ।
 తస్యావయవభూతైస్తు వ్యాప్తం సర్వమిదం జగత్ ॥ ౧౪ ॥
 మాయాసమ్బంధతశ్చేశః జీవోఽవిద్యావశాత్తథా ।
 వాచారమ్భణమాత్రం హి వస్తుతో న హి కిఞ్చన ॥ ౧౫ ॥
 చిదఖణ్డరసత్వేన మయి మాయా న విద్యతే ।
 నావిద్యా న తయోః కార్యం మయి కిఞ్చిద్విజృమ్భతే ॥ ౧౬ ॥
 ఛాయాదేహాశ్రితా యద్వత్ భిన్నాభిన్నా న చాన్యథా ।
 మదాశ్రితాం తథా మాయా తుచ్ఛా కాప్యసతీ తథా ॥ ౧౭ ॥
 ఛాయయా దేహసమ్బంధో యథా భవితు మర్హతి ।
 తథైవ మమ సమ్బంధో మాయయా చ భవేదిహ ॥ ౧౮ ॥
 దేహస్య సత్తా ఛాయాయాం తథాఽఽస్యాం మఙ్గితిర్భవేత్ ।
 మాయావృద్ధిక్షయాభ్యాం చ క్వచిన్నాస్తి పృథక్ స్థితిః ॥ ౧౯ ॥
 అవ్యక్తే త్వీశ్వరః ప్రోక్తస్తథా మహతి విశ్రుతః ।

హిరణ్యగర్భనామ్నాత్త్ర సజ్కుల్పస్యోదయః శ్రుతః ॥ ౨౦॥

నానాకారైస్తతః స్వస్య బహుత్వముపపాదితమ్ ।

రూపం రూపం బభూవాత్త్ర శ్రుతేర్గీః సమ్ప్రవర్తతే ॥ ౨౧॥

బీజమేకం యథాస్వస్మాద్భహూన్యత్పాదయేత్తథా ।

హిరణ్యగర్భ ఏవాయం బహోహం రూపతోఽభవత్ ॥ ౨౨॥

అవ్యక్తం కారణం తస్మాన్మహల్లిజువపుర్భవేత్ ।

యత్రేకోఽహం బహు స్యాం వై సజ్కుల్పోద్ధమ ఈరితః ॥ ౨౩॥

డాలిమేహి యథా తస్య బీజాన్యన్తర్భవన్తి హి ।

యథా డాలిమ ఇత్యుక్తః సర్వబీజసమష్టితః ॥ ౨౪॥

తథాఽహమో బహుత్వం చ స్వర్ణగర్భే ప్రతిష్ఠితమ్ ।

హిరణ్యగర్భ ఇత్యుక్తః సర్వోహం మాన్యతః శ్రుతో ॥ ౨౫॥

యోగేనాత్మా సృష్టివిధో ద్విధారూపో బభూవ సః ।

పుమాంశ్చ దక్షిణార్ధాజ్ఞే వామార్ధా ప్రకృతిః స్మృతా ॥ ౨౬॥

సర్వ మిథునమేతస్మాద్ అగ్నిషోమాత్మకం జగత్ ।

ఏనయోః సన్నతిః సాఽపి సర్వా స్త్రీపురుషాత్మకా ॥ ౨౭॥

అర్ధో వా ఏష యత్పత్నీ ద్వేధాత్మానమపాదయత్ ।

స్త్రీపుమాంస్మై రహం చైకం శ్రుత్యా చానుభవేన చ ॥ ౨౮॥

అనేక నామరూపాభ్యాం సృష్టిరేవం ప్రవర్తితా ।

జాతిశీలగుణైః కృత్యై తథా భూరాదయః క్రమాత్ ॥ ౨౯॥

స్త్రీపుమాస్తూపతః సర్వా ప్రవృత్తిః సృష్టిసర్జనే ।

మాతాపితృమలోద్భూతే దేహేఽసజ్గోఽహమానతః ॥ ౩౦॥

అనేక రోచక్రైర్వాక్యైర్మయి సృష్టిర్వికల్ప్యతే ।

ఏకోఽహమి న చానన్యే భిన్నవార్తాఽపి సమ్భవేత్ ॥ ౩౧॥

అహంరూపేణ మాత్రేషు హ్యలిజుం భేదవర్జితమ్ ।

సువిధాయ శ్రుతిర్వక్తి చాత్మానం జానథాఽద్వయమ్ ॥ ౩౨॥

న స్త్రీ నాహం పుమాంశ్చాపి న బాలో బాలికాఽపి చ ।

సర్వస్మిన్మాం హి చిన్మాత్రం యం పశ్యేత్స హి ముక్తిభాక్ ॥ ౩౩॥

సర్వభూతస్థమాత్మానం సర్వభూతాని చాత్మని ।
 సమృశ్చన్బ్రహ్మ పరమం యాతి నాన్యేన హేతునా ॥ ౩౪ ॥
 సమం సర్వేషు భూతేషు తిష్ఠన్తం పరమేశ్వరమ్ ।
 వినశ్యత్స్వవినశ్యన్తం యః పశ్యతి స పశ్యతి ॥ ౩౫ ॥
 కాలత్రయే యథా సర్పే రజ్జో నాస్తి తథా మయి ।
 అహఙ్కారాది దేహాన్తం జగన్నాస్త్యహమద్వయః ॥ ౩౬ ॥
 ఇతి శ్రీరామదాసకృపాన్వితైః భగవద్భిః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
 పరివ్రాడ్-మననే పంచమప్రకరణం సమూర్ణమ్ ॥

షష్ఠప్రకరణమ్

కారణం యస్య వై కార్యం కార్యాభావాన్న కారణమ్ ।
 మయి మత్తః పృథక్ష్వాస్తి కార్యం నాఽహం న కారణమ్ ॥ ౧ ॥
 అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిరితి ।
 మృతోఽస్మామృతవత్సంప్రాధానా దృశ్యతే శ్రుతౌ ॥ ౨ ॥
 అసత్తమో మృత్యురూపం కార్యమేతత్తతః స్ఫుటమ్ ।
 కార్యస్యైతస్య యత్సాత్తత్కారణం తాదృగేవహి ॥ ౩ ॥
 అసత్తమో మృత్యురూపమిదమగ్రేఽవదత్యుతిః ।
 తేం నైవ పశ్యాత్తత్కార్యం వ్యాకృతం తావదేవ హి ॥ ౪ ॥
 కార్యేషు కారణగుణాః సఙ్కామస్తీతి న్యాయతః ।
 కార్యకారణయోర్మేలః సమీచీనతయా స్థితా ॥ ౫ ॥
 జాగ్రత్స్వప్నప్రపంచస్య కారణం శూన్యమేవ తత్ ।
 సామప్రప్రత్యయాదేవం మాయారూపం విబుధ్యతే ॥ ౬ ॥
 తుచ్ఛాఽనిర్వచనీయా యా శ్రుతా శక్తిః స్వభావతః ।
 తస్యా రూపేణ తత్కార్యం తద్దైవేత్యేవ గమ్యతే ॥ ౭ ॥
 శక్త్యేవ కార్యజననం శక్తిరేవ హి కారణమ్ ।
 మాయాకార్యమిదం సర్వం తతః సర్వైర్నిగద్యతే ॥ ౮ ॥
 కార్యం జడం యతః సర్వం శక్తిః సాఽపి జడా భవేత్ ।
 రసోఽహం సచ్చిదానన్దః జడా ప్రకృతిరుచ్యతే ॥ ౯ ॥

శూన్యం పూర్ణాఙ్కనంయుక్తం యద్వద్గణ్యం తథైవ హి ।
 మాయా తత్కార్యసకలం మద్యోగాదేవ గణ్యతే ॥ ౧౦॥
 మాయాకార్యస్య వైవిధ్యం మద్వినా నైవ సిద్ధ్యతి ।
 వినైకగణనాం క్వాపి కాఽపి సఙ్ఖ్యా న విద్యతే ॥ ౧౧॥
 స్వే మహిమ్ని సదైకోఽస్మి చిన్మాత్రోఽహం స్వభావతః ।
 నిత్యం మాయావిద్యయోస్తత్కార్యంస్యాభావభావయోః ॥ ౧౨॥
 సత్యజ్ఞానానంత్రోఽహం ప్రతియోగితయా స్థితః ।
 మచ్ఛేతనవతీ సేయం జజ్ఞేఽన్యతజడం జగత్ ॥ ౧౩॥
 తతో మద్బ్రహ్మరూపస్య కారణత్వం జగౌ శ్రుతిః ।
 యతో వానేన వాక్యేన తదధ్యారోపితం కిల ॥ ౧౪॥
 కార్యే కారణతా యాతా కారణే న హి కార్యతా ।
 కారణత్వం తతో గచ్ఛేత్ కార్యాభావే విచారతః ॥ ౧౫॥
 అథాఽహం శుద్ధబోధశ్చ కార్యకారణవర్జితః ।
 ఏక ఏవాద్వితీయోఽత్ర త్వవాఙ్మనసగోచరః ॥ ౧౬॥
 చిదానందే న మయ్యేవమసదాదికలక్షణా ।
 మాయాఽవిద్యా న తత్కార్యే దుఃఖాన్యతజడం చ యత్ ॥ ౧౭॥
 ప్రమాదో మృత్యురిత్యాహుః మృత్యురత్యన్తవిస్మృతిః ।
 కార్యం సర్వం మృత్యురూపం కార్యే మద్విస్మృతిర్యతః ॥ ౧౮॥
 కార్యవ్యైతస్య పూర్వం కారణం సాఽపి విస్మృతి ।
 శక్తిర్మృత్యురితి ఖ్యాతా నిత్యబోధే న సా మయి ॥ ౧౯॥
 మాయోపాధిర్జగద్యోనిః సర్వజ్ఞత్వాదిలక్షణః ।
 మిథ్యైవ బత మాం వక్తి శ్రుతిరధ్యాపయత్యహో ॥ ౨౦॥
 ఆత్మైవాఽహమసన్నాహమాత్మైవాఽహం చ నిర్గుణః ।
 ఆత్మైవాఽహం న మాయా చ న తత్కార్యమసజ్జడమ్ ॥ ౨౧॥
 న విశ్వస్థైజనః ప్రాజ్ఞాః విరాట్ సూత్రేశ్వరః క్వచిత్ ।
 న పుమాన్ ప్రకృతిశ్చైవ న నారీ న నరః క్వచిత్ ॥ ౨౨॥

న సజ్కల్పో న భుతాని నేన్ద్రియాణి మనస్తథా ।
 క్వచిత్సుక్షుశ్చ స్థూలశ్చ దేహో నాహమచేతనః ॥ ౨౩॥
 న మే కామశ్చ క్రోధశ్చ రాగద్వేషా న మే క్వచిత్ ।
 న మే నారీతి భావః స్యాత్ న మే నర ఇతి క్వచిత్ ॥ ౨౪॥
 సత్యస్వరూప ఏవాహం చిద్ధనానన్దవిగ్రహః ।
 ఏకోఽహం నాస్తి మత్తోఽన్యత్ అహమేవాస్మి కేవలః ॥ ౨౫॥
 వన్ధ్యామాతురహో పుత్రః పితుర్వై బ్రహ్మచారిణః ।
 మృగతృష్ణామభిసి స్నాతః ఖపుష్పకృతశేఖరః ॥ ౨౬॥
 విదేహ ఏష ఆయాతి శశశ్శ్లజ్జేణ సంయుతః ।
 అజో సపరివారైశ్చ నిస్తత్త్వమఖిలం ఖలు ॥ ౨౭॥
 కార్యోపాధిరహం జీవః కారణోపాధిరీశ్వరః ।
 కార్యకారణతాం హిత్యా పూర్ణబోధావశిష్యతే ॥ ౨౮॥
 తస్మాన్ ముముక్షుభిర్నైవ మతిరీవేశవాదయోః ।
 కార్యా కీన్తు బ్రహ్మతత్త్వం నిశ్చలేన విచార్యతామ్ ॥ ౨౯॥
 మాయాభావాన్న చావిద్యా చేశాభావాన్న జీవకః ।
 చిన్మాత్రత్వాన్న మే భేదః సత్యత్వాన్న చ మే పృథక్ ॥ ౩౦॥
 పూర్ణాజ్ఞే మీలితం శూన్యం పూర్ణాజ్ఞే నైవ తిష్ఠతి ।
 తథా మస్మీలితా మాయా మద్రూపేణైవ తిష్ఠతి ॥ ౩౧॥
 అన్యభావాదద్వయోఽహం తస్యా నిత్యనివృత్తితః ।
 అహం సచ్చిత్సుఖానన్దః న మద్భిన్నం మయి స్థితమ్ ॥ ౩౨॥
 న మే కిఞ్చిత్క్వచిదాపి పృథక్త్వం తు ప్రతీయతే ।
 సచ్చిదానన్దమాత్రోఽహమహమేవాహమద్వయః ॥ ౩౩॥
 అన్యహీనస్వభావాత్మా భేదశూన్యః స్వయమ్ప్రభః ।
 సద్ధనశ్చిద్ధనశ్చాహమానన్దఘన ఏవ చ ॥ ౩౪॥
 కేవలః శాన్తరూపోఽహం కేవలః శాశ్వతోస్మ్యహమ్ ।
 కేవలాస్తిత్వరూపోఽహమహం త్యక్త్వా హమస్మ్యహమ్ ॥ ౩౫॥
 ఇతి శ్రీరామదాసకృపాన్వితైః భగవద్భిః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
 పరివ్రాడ్-మననే షష్ఠప్రకరణం సమూర్ణమ్ ॥

సప్తమప్రకరణమ్

దృగ్దృశ్యై ద్వా పదార్థౌ స్తః పరస్పరవిలక్షణౌ ।
 దృగ్బ్రహ్మ దృశ్యం మాయేతి కిల వేదాంతడిణ్ణిమః ॥ ౧॥
 ప్రథమం స్ఫురణం యత్స్యాత్ మయి బ్రహ్మణీ కేవలే ।
 అహం బ్రహ్మేతి మాయా సా దృశ్యం సర్వాదిమత్తథా ॥ ౨॥
 బ్రహ్మగ్రేఽవేదహం బ్రహ్మ తస్మాత్తత్సర్వమేవ హి ।
 విద్యాఽవిద్యాదిభేదేన జీవేశ్వరవిభానతః ॥ ౩॥
 అభాసేన చ జీవేశౌ కరోతీతి శ్రుతిర్జగౌ ।
 మాయావిద్యా చ సైవేయం భవతి స్వయమేవ హి ॥ ౪॥
 మాయాసమృద్ధతశ్చేషో జీవోఽవిద్యావశస్తథా ।
 కల్పితేయమవిద్యేయమనాత్మన్యాత్మభావనాత్ ॥ ౫॥
 ఏతావదేవావిద్యాత్వం నాహం బ్రహ్మేతి నిశ్చయః ।
 ఏతావదేవ విద్యాత్వమహం బ్రహ్మేతి నిశ్చయః ॥ ౬॥
 దేహోఽహమితి సజ్కుల్పః సత్యం జీవః స ఏవ హి ।
 దేహోఽహమితి యజ్ఞానం తస్యాజ్ఞానం తదేవ హి ॥ ౭॥
 దేహోఽహమితి సజ్కుల్పః తదంతఃకరణం స్మృతమ్ ।
 అంతఃకరణసమ్పిన్నే బోధః సోఽహమ్మదాభిధః ॥ ౮॥
 దేహోఽహమితి సజ్కుల్పః హృదయగ్రస్థిరీరితః ।
 అహం చిదపి గేహేన యోగాచ్ఛిజ్జడతాస్య తు ॥ ౯॥
 హృదయగ్రస్థిసమ్మేదాచ్ఛిదహం చేతి నిశ్చయాత్ ।
 అహం బ్రహ్మేతి బోధాద్ వా స జీవః కేవలః శివః ॥ ౧౦॥
 అశబ్దమస్పర్శమరూపమవ్యయం
 తథాఽరస నిత్యమగ్రస్థవచ్చ యత్ ।
 అనాద్యనంతం మహతః పరం ధ్రువం
 నిచాయ్య మాం మృత్యుముఖాత్ ప్రముచ్యతే ॥ ౧౧॥
 దేహేన్ద్రియప్రాణమనోఽహమాదయః

సర్వే వికారా విషయాః సుఖాదయః ।
 వ్యోమాదిభూతాన్యఖిలం చ విశ్వ-
 మవ్యక్తపర్యంతమిదం హ్యనాత్మా ॥ ౧౨॥
 దృశిస్వరూపం గగనోపమం పరం
 సకృద్విభాతం త్వజమేకమక్షరమ్ ।
 అలేపకం నిత్యస్థితం యదద్యయం
 నిచాయ్య మాం మృత్యుముఖాత్ ప్రముచ్యతే ॥ ౧౩॥
 ఆనందరూపోఽహమఖణ్ణబోధః
 పరాత్పరోఽహం ధనచిత్ ప్రకాశః ।
 మేఘా యథా వ్యోమ న చ స్పృశన్తి
 మాయావికారాణి న మాం స్పృశన్తి ॥ ౧౪॥
 సజ్కల్పమాత్రకలనే కిల చేశభానం
 సజ్కల్పమాత్రకలనే బత జీవభావః ।
 సజ్కల్పమాత్రకలనే హి జగద్విలాసః
 సజ్కల్పశూన్యమయి నాస్తి విభిన్నమీషత్ ॥ ౧౫॥
 ఇతి శ్రీరామదాసకృపాన్వితైః భగవద్భిః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
 పరివ్రాడ్-మననే సప్తమప్రకరణం సమూర్ణమ్ ॥

అష్టమప్రకరణమ్

ఘటాకాశమరాకాశౌ మహాకాశే ప్రతిష్ఠితౌ ।
 ఏవం మయి చిదాకాశే జీవేశౌ పరికల్పితౌ ॥ ౧॥
 పరోక్షతాపరిచ్ఛేదశాబ్ద్యాపోహనిర్మలమ్ ।
 తదసీతి నిరాలక్ష్యం బ్రహ్మైవాహం స్వయంప్రుభః ॥ ౨॥
 జీవేశయోః జాగ్రదాది ప్రపంచం యత్ప్రకాశతే ।
 తదహం చిత్సుఖం బ్రహ్మ నిర్వికల్పం సనాతనమ్ ॥ ౩॥
 నష్టే పూర్వ వికల్పే తు యావదన్యస్య నోదయః ।
 తన్మధ్యే చిత్స్వరూపేణ నిత్యోఽహం నిర్వికల్పకః ॥ ౪॥
 ఆకాశే వాయువత్తస్మిన్ మయ్యహం యద్విభాసతే ।
 తస్య లక్ష్యస్వరూపేణ సర్వస్యాత్మస్వరూప్యహమ్ ॥ ౫॥

అహం బ్రహ్మైతి విజ్ఞానమీశ్వరస్యేతి కథ్యతే ।
 నిత్యబుద్ధస్వరూపోఽయం సర్వజ్ఞః సర్వశక్తిమాన్ ॥ ౬ ॥
 బహుస్యాం వా ప్రజాయేతి ప్రవృత్తౌ చోద్యతే తతః ।
 కర్తా భర్తా ప్రవిష్టశ్చ నియన్తా నాశితాఽపి చ ॥ ౭ ॥
 అహం నామ్మా ప్రవిష్టః నన్ జీవత్వేన వసత్యసౌ ।
 తతః పతిశ్చ పత్నీ చ భూత్వా కామాదివేష్టితః ॥ ౮ ॥
 బహుస్యామితి సస్తత్యా ప్రపూరయతి స్వేప్పితమ్ ।
 ఈశ ఏవ జగత్యస్మిన్ పటే తన్తురివ స్థితః ॥ ౯ ॥
 స్వరూపస్యావిస్మృతితః ప్రవృత్తావీశ ఇర్యతే ।
 స్వరూపస్య చ విస్మృత్యా ప్రవృత్తో జీవ ఇర్యతే ॥ ౧౦ ॥
 నాహం జీవస్తథేశో వా ప్రవృత్తిరహితో యతః ।
 న మే ద్విభజనం చాపి ఘం ప్రకృతితయా స్థితిః ॥ ౧౧ ॥
 న మే కిఞ్చిత్సర్జనం వా ప్రవేశస్తేషు సమ్మతః ।
 చతుర్విధేషు దేహేషు సృష్ట్యా మిథునమీదృశమ్ ॥ ౧౨ ॥
 నాహం దేహో న మే దేహో ఘమాన్నాహం న ప్రకృతిః ।
 నరో నాహం న నారీ వా న మే కామో న సస్తతిః ॥ ౧౩ ॥
 జ్ఞేయాభావజ్ఞానమాత్రే కిఞ్చిజ్ఞత్వం న జీవకః ।
 మయి భూమ్ని న తత్సర్వం సర్వజ్ఞో వేశ ఇత్యపి ॥ ౧౪ ॥
 అహమో లక్ష్మ్యమేతేషు ప్రపఞ్చస్యాప్రవర్తకమ్ ।
 నిర్వికల్పస్వభావం యత్ తదహం చిత్సుఖం స్వయమ్ ॥ ౧౫ ॥
 సూత్రాత్మకే పటే నిత్యం యథా కర్పాససంస్థితిః ।
 తథా సూత్రాత్మకే విశ్వే సచ్చిదానందసంస్థితిః ॥ ౧౬ ॥
 అఖణ్డైకరసత్వేన నిర్వికారోఽహమానతః ।
 బోధానందే స్వమాత్రేఽస్మిన్ యయి మత్తో న కిఞ్చన ॥ ౧౭ ॥
 మయి కిఞ్చిత్పుథజ్ఞాన్తి స్వయమేకాత్మనా స్థితః ।
 సర్వసంకల్పఘనోఽహం నిర్వికల్పస్వభావవాన్ ॥ ౧౮ ॥

ద్వైతం యది తదాద్వైతం ద్వైతాభావేఽద్యయం న చ ।
దృశ్యం యది దృగప్యస్తి దృశ్యాభావే దృగేవ న ॥ ౧౯ ॥
నాస్తి దృష్టాన్తికం సత్యే నాస్తి దార్ణాన్తికం హ్యజే ।
చిన్మాత్రం కేవలం చాహం న మత్తో మయి కిఞ్చన ॥ ౨౦ ॥
విలక్షణం యథా ధ్వాన్తం లీయతే భానుతేజసి ।
తథాఽనిర్వచనీయా యా మాయా సా మయి స్వార్పిషి ॥ ౨౧ ॥
మాయా తత్కార్యమఖిలం మయ్యనన్తచిదర్ణవే ।
అర్థశూన్యవికల్పోఽయం నాస్తి నాస్తి కథం చ న ॥ ౨౨ ॥
ఇతి శ్రీరామదాసకృపాన్వితైః భగవద్భిః శ్రీధరస్వామిభిః విరచితే
పరివ్రాడ్-మననే అష్టమప్రకరణం సమూర్ణమ్ ॥
సమాప్తోఽయం గ్రంథః ॥
ఇతిశమ్ ॥
॥ ఓం తత్సత్ ॥
ఇతి పరివ్రాడ్యననం సమూర్ణమ్ ।

Proofread by Paresh Panditrao

Parivradmananam

pdf was typeset on January 15, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

